

УДК 317.134.17

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-209-257-262

РАЗВОДОВА Марина Валеріївна –

викладач хореографії,

голова предметно-циклової комісії викладачів мистецтва

КЗ «Балтський педагогічний фаховий коледж»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4339-5383>e-mail: marina777rm@ukr.net

ПРАКТИЧНІ МЕТОДИ РОБОТИ З ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ ДО ФОРМУВАННЯ ХОРЕОГРАФІЧНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК В УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті автор розглядає практичні методи роботи з підготовки студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь і навичок в учнів молодшого шкільного віку.

Сучасні динамічні зміни та світові глобалізаційні процеси стають підґрунтям реформ в галузі мистецько-педагогічної освіти в нашій країні, які спрямовані на визначення, розроблення та впровадження креативної політики розвитку особистості, творчої самостійності, активності та становлення професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва.

У зв'язку з оновленням вітчизняної мистецько-педагогічної освіти нагальною стає проблема підготовки майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва, які здатні вести роботу з учнями початкової ланки в закладах загальної середньої освіти та в позашкільних закладах.

Хореографічне мистецтво є підґрунтям для розкриття потенційних художньо-творчих здібностей дитини, сприяє розвитку художньо-естетичного смаку, емоцій та почуттів, сприйнятті музики та рухів тощо.

В процесі дослідно-експериментальної роботи з підготовки студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь і навичок в учнів молодшого шкільного віку в КЗ «Балтський фаховий педагогічний коледж» автор застосовував такі види роботи, як лекції-дискусії, лекції-презентації, майстер-класи, кейс-метод, бінарні заняття, тренінги тощо.

Лекції-дискусії спрямовані на діалогічний обмін інформацією та думками з приводу історичних довідок та методичних інновацій між викладачами та студентами. Лекції-презентації дозволяють використовувати інтерактивні засоби, що робить їх сучасними і цікавими для студентської молоді. Майстер-класи з формування готовності студентів до професійної діяльності спрямовані на удосконалення педагогічної та хореографічної майстерності. Метод кейсів спрямований на аналітичний розбір на деталі конкретних навчальних ситуацій (case study). Бінарні заняття сприяють розвитку аналітичного і асоціативного мислення та розвитку здатності до проведення аналогій. Тренінги надають можливість опанувати сучасні методики і прийоми для створення хореографічних композицій самостійно тощо.

Ключові слова: хореографічне мистецтво, хореографічна діяльність, формування хореографічних умінь та навичок, практичні методи, педагогічний коледж, майбутні фахівці в галузі хореографічного мистецтва.

RAZVODOVA Maryna Valeriivna –

teacher of choreography, chairman of the subject-cycle commission

of art teachers of KZ «Baltic Pedagogical Professional College».

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4339-5383>e-mail: marina777rm@ukr.net

PRACTICAL WORKING METHODS FOR THE PREPARATION OF TEACHING COLLEGE STUDENTS FOR THE FORMATION OF CHOREOGRAPHIC SKILLS AND SKILLS IN PRIVATE SCHOOL STUDENTS

In the article, the author examines the practical methods of training students of pedagogical colleges for the formation of choreographic abilities and skills in elementary school students.

Modern dynamic changes and world globalization processes become the basis of reforms in the field of art and pedagogical education in our country, which are aimed at defining, developing and implementing a creative policy of personality development, creative independence, activity and the formation of professional competence of future specialists in the field of choreographic art.

In connection with the renewal of domestic artistic and pedagogical education, the problem of training future specialists in the field of choreographic art, who are able to work with elementary school students in general secondary education institutions and extracurricular institutions, becomes urgent.

Choreographic art is the basis for revealing a child's potential artistic and creative abilities, contributes to the development of artistic and aesthetic taste, emotions and feelings, perception of music and movements, etc.

In the process of research-experimental work on the training of students of pedagogical colleges for the formation of choreographic abilities and skills in primary school students at the «Baltic Pedagogical Professional College», the author used such types of work as lectures-discussions, lecture-presentations, master classes, cases -method, binary classes, trainings, etc.

Lecture-discussions are aimed at dialogic exchange of information and opinions about historical references and methodical innovations between teachers and students. Lectures-presentations allow you to use interactive tools, which makes them modern and interesting for student youth. Master classes on the formation of students' readiness for professional activity are aimed at improving pedagogical and choreographic skills. The case method is aimed at the analytical analysis of the details of specific educational situations (case studies). Binary classes contribute to the development of analytical and associative

thinking and the development of the ability to draw analogies. The trainings provide an opportunity to master modern methods and techniques for creating choreographic compositions independently, etc.

Key words: *choreographic art, choreographic activity, formation of choreographic abilities and skills, practical methods, pedagogical college, future specialists in the field of choreographic art.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Одним із стратегічних напрямів реформування української системи освіти є забезпечення відповідності її критеріїв та стандартів європейським вимогам, створення умов для підготовки майбутніх учителів до розвитку творчого потенціалу учнів.

Базові концептуальні основи відносно поліпшення та подальшого розвитку мистецько-педагогічної освіти можна знайти у державних нормативно-правових документах, з-поміж яких Закони України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014); Проект Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021–2031 рр., Постанова «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення якості вищої освіти» (2023 р.). «Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років» (2014); Професійний стандарт на групу професій «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» (2020) тощо, в яких зазначається, що система освіти має забезпечувати фізичний, морально-духовний, культурний розвиток особистості, сприяти формуванню громадянина України і світу.

Багатовіковою історією людства доведено, що хореографія є одним із засобів гармонійного розвитку особистості. У той же час початкова школа потребує оновлення наукової бази, яка дозволила б учителям розвивати творчі можливості учнів й забезпечувати цей складний процес на належному науковому й професійному рівнях.

Ефективним засобом засвоєння спадщини національної культури є хореографія. Хореографічна діяльність є синтезом фізичного та естетичного розвитку молодших школярів. Вона позитивно впливає на збереження здоров'я дитини, задоволення художньо-творчих потреб, сприяє вихованню національної свідомості тощо. Значущість занять хореографією пояснюється тим, що танець за своєю природою є синтетичним видом мистецтва, котрий поєднує в собі духовно-культурний та тілесно-культурний компоненти, гармонія яких впливає на різнобічний розвиток дитини.

Мета статті – розглянути практичні методи роботи з підготовки студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь і навичок в учнів молодшого шкільного віку

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманітні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва у закладах вищої освіти розглядаються у наукових розвідках О. Авраменко, Л. Андрощук, Т. Барішнікової, Т. Благової, О. Голдрича, В. Кірсанова, А. Кривохижі, С. Куценка, Г. Локаревої, О. Мартиненко, Т. Павлюк, О. Пархоменко, Т. Сердюк, І. Смирнова, І. Спінула, Л. Хомич, А. Чернишової, В. Шевченка, А. Шевчук та ін.

Проблемам хореографічної освіти присвячена низка праць, в яких висвітлено науково-педагогічні

основи виховання та розвитку школярів у процесі позакласної й позашкільної діяльності (В. Балахтар, В. Берека, О. Биковська, А. Гуцол, В. Гнатюк, Г. Пустовіт, С. Уварова та ін.); історико-мистецтвознавчі й педагогічні проблеми танцювальної культури, виховний потенціал хореографічного мистецтва (Л. Андрощук, Т. Благова, В. Богута, О. Бурля, В. Володько, О. Жиров, В. Кирилук, П. Коваль, С. Легка, Т. Луговенко, І. Мурована, Г. Ніколаї, Л. Савчин, Т. Сердюк, Б. Стасько, О. Таранцева, В. Тітов, Т. Черніговець, Д. Шариков, В. Шевченко, А. Шевчук, В. Шкоріненко та ін.); методичні аспекти хореографічного мистецтва (Б. Колногузенко, О. Мартиненко, А. Тараканова, Л. Цветкова); теоретичні та практичні аспекти вдосконалення освітнього процесу підготовки майбутніх учителів (К. Баханов, І. Богданов, В. Бондар, І. Глазкова, С. Грозан, М. Євтух, В. Жигір, А. Крамаренко, А. Кузьмінський, Л. Коваль, В. Лозова, С. Мартиненко, Л. Петухова, О. Савченко, І. Соколова, О. Федій, Л. Хоружа); особливості хореографічної підготовки майбутніх учителів початкових класів (П. Коваль, І. Поклад, Б. Стасько, А. Чернишова та ін.) тощо.

Всі ці дослідження не виключають, а доповнюють один одного, що свідчить про те, що зазначена проблема не вичерпує всіх аспектів цілеспрямованого дослідження проблеми формування студентами педагогічних коледжів хореографічних умінь і навичок у молодших школярів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні динамічні зміни та світові глобалізаційні процеси стають підґрунтям реформ в галузі мистецько-педагогічної освіти в нашій країні, які спрямовані на визначення, розроблення та впровадження креативної політики розвитку особистості, творчої самостійності, активності та становлення професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва.

У зв'язку з оновленням вітчизняної мистецько-педагогічної освіти нагальною стає проблема підготовки майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва, які здатні вести роботу з учнями початкової ланки в закладах загальної середньої освіти та в позашкільних закладах. Хореографічна діяльність є поєднанням фізичного, духовного, естетичного розвитку учнів молодшого шкільного віку і благодотворчо впливає на здоров'я дитини, задоволення художньо-естетичних та творчих потреб, залучає дітей до виховання національної свідомості та патріотизму.

Організація та здійснення хореографічної діяльності учнів молодшого шкільного віку повинно ґрунтуватися на вікових, індивідуальних та психологічних особливостях дітей та бути спрямованими на розуміння особистості кожної дитини як неповторної та унікальної, що визначається у Законі України «Про освіту»,

Концепції НУШ та Державному стандарті початкової загальної освіти.

Хореографічне мистецтво є підґрунтям для розкриття потенційних художньо-творчих здібностей дитини, сприяє розвитку художньо-естетичного смаку, емоцій та почуттів, сприйнятті музики та рухів тощо.

Кожна танцювальна композиція має свій художній образ, свій характер та смислове навантаження і це діти починають усвідомлювати в процесі занять ритмікою, відвідуванні хореографічних гуртків тощо. В процесі занять хореографічною діяльністю відбувається розвиток пам'яті та уваги, адже потрібно запам'ятовувати рухи в певній послідовності, активізується уява, самостійність, спостережливість, творча активність, креативність тощо, чому сприяють імпровізації, асоціативні хореографічні рухи, самостійне створення нескладних хореографічних композицій.

На сучасному етапі розвитку професійної освіти активно вивчаються питання підготовки майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва до розвитку здібностей, вмінь та навичок учнів молодшого шкільного віку.

Оскільки молодший шкільний вік є сенситивним періодом розвитку хореографічних умінь учнів, то в цей час відбуваються активні перетворення їхніх фізіологічних й психічних властивостей, тому вчитель хореографії як представник творчої професії якнайкраще може вплинути на ці процеси під час організації хореографічної діяльності.

Хореографічне навчання як педагогічна система складається з таких основних елементів: – мета навчання, яка представляє уявну модель успішного засвоєння навчального матеріалу, до її реалізації направлені зусилля та прагнення усіх учасників освітнього процесу; – зміст освіти, який складається з накопиченого соціального досвіду, що адаптований для педагогічного процесу; – методи навчання; – організаційна діяльність з процесу навчання; – дійсно реалізований результат навчання, тобто ті кількісні й якісні зміни особистості здобувача освіти, які можуть бути виявлені відносно початкового стану і які стали надбанням здобувача в процесі засвоєння ним у когнітивно-практичної діяльності змісту освіти.

Зміст фахової підготовки студентів спеціальності «Хореографія» має включати: – вивчення різних видів танцю як основи становлення хореографічного мистецтва; – пізнавально-дослідну діяльність з вивчення закономірностей виникнення та логіки розвитку хореографії; – опанування основними засобами хореографічної виразності для опанування специфікою створення хореографічного образу та формування свідомого сприйняття танцю, емоційно-образного відгуку на хореографічні композиції; – практичну діяльність із засвоєння танцювального мистецтва через сольне та ансамблеве виконавство, композицію, імпровізацію, пластичне інтонування, рух; – засвоєння методики викладання хореографії, педагогічно коректної передачі вихованцям хореографічних рухів та інтерпретації танцювального образу, вправ, законів постановки комбінацій.

Вивчення науково-педагогічної літератури з теми дослідження дозволило виявити, що до хореографічних умінь та навичок відносяться координованість, ритмічність й просторова організація рухів, технічність, музичність та артистичність їх виконання, творча інтерпретація. Структура хореографічних умінь включає:

1. Рухові вміння:

– вміння ритмічно, музично, координовано, збалансовано, емоційно та виразно рухатися, утримуючи правильне положення корпусу, рук та голови;

– вміння самостійно виконувати доступні танцювальні рухи різного видового спрямування після словесного пояснення та практичного показу педагогом даного танцювального руху;

– вміння орієнтуватися у просторі та переміщуватися відповідно до певного, заданого малюнка танцю.

2. Музично-ритмічні вміння:

– вміння сприймати характер музики, аналізувати та відображати його в рухах та пластиці;

– вміння виконувати музично-ритмічні вправи за завданням педагога;

– вміння виконувати музично-ритмічні імпровізації.

3. Творчі вміння:

– вміння виразно передавати танцювальні зразки, використовуючи засоби хореографії;

– вміння імпровізувати під незнайому музику;

– вміння створювати нові танцювальні рухи, інтерпретувати знайомі рухи та складати танцювальні композиції на основі напрацьованого хореографічного матеріалу [5].

На основі аналізу науково-педагогічної літератури можна виділити такі особливості підготовки студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних навичок дітей дошкільного віку, як-от:

1) діти мають не розвинені м'язові відчуття і не вміють контролювати їхнє навантаження, тому студентам під час проведення занять необхідно враховувати гранично допустимі фізичні навантаження згідно з вимогами чинних програм;

2) малюки дуже емоційно реагують на музику та безпосередньо сприймають художні образи, характерні для такого віку, тож необхідно добирати відповідний музично-танцювальний матеріал;

3) танці повинні будуватися на побутових рухах та імітаційних, таких, які викликають у дітей асоціацію зі знайомими персонажами казок, мультфільмів тощо;

4) провідним видом діяльності є гра, тому необхідно добирати ігрові методи навчання хореографічної діяльності, а навчальний матеріал подекуди має бути представлений у вигляді танців-ігор.

Результатом професійної підготовки студентів до хореографічно-педагогічної діяльності є набуття спеціальних знань про організацію освітнього процесу учнів молодших класів з метою формування в них хореографічних умінь та навичок.

Отже, хореографічні вміння дітей молодшого шкільного віку – це виконання дитиною танцювальних рухів при безперервному контролі за змістовно-образною технічною та музичною складовою цього руху. Виходячи зі специфіки танцювальної діяльності (виконавчої та творчої), а також особливостей фізичного розвитку молодших школярів, вважаємо за доцільне використовувати наступну систему становлення хореографічних умінь: – первісне змістовно-образне ознайомлення дітей із танцювальним рухом; – поглиблене, детальне вивчення танцювального руху; – закріплення та вдосконалення танцювального руху у репродуктивному та продуктивному видах танцювальної діяльності. На останньому етапі відбувається автоматизація виконання руху, що призводить до виникнення танцювального досвіду.

На думку вчених, обов'язковою ознакою творчої діяльності є її продуктивність, тобто, у процесі креативної активності народжується нове явище. Або навіть якщо таке явище уже існує, воно може набувати нових рис, ознак, що сприяють оновленню такого явища. Творець розв'язує спеціальні завдання, які є нетрадиційними, оригінальними. Як зазначає Т. Агейкіна-Старченко, ступінь продуктивності творчої діяльності визначається особистим розвитком хореографічно-творчих умінь та навичок студента, сформованістю хореографічних умінь, необхідних для самостійного творчого процесу, які забезпечуються опануванням необхідними знаннями та вміннями у процесі професійної підготовки [1]. Для студентів продуктивність хореографічно-творчої діяльності означає здатність вільно оперувати набутими протягом навчання у навчальному закладі танцювальним, виконавським, інтерпретаційним досвідом, а також наявністю аналітично-творчого мислення, завдяки якому майбутній фахівець здійснює аналіз уже почутого і побаченого, а потім може створити на базі цих вражень щось нове.

Сучасній підготовці майбутніх хореографів бракує практичного навантаження. Студенти отримують фундаментальні знання з теорії хореографічного мистецтва (історія танцю, різновиди хореографічної діяльності), загально-педагогічних та психологічних наук, методики викладання хореографії в закладах середньої освіти та позашкільних мистецьких закладах, але мало проводиться практичних заходів, спрямованих на закріплення теоретичних відомостей про хореографічну діяльність.

В процесі дослідно-експериментальної роботи з підготовки студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь і навичок в учнів молодшого шкільного віку в КЗ «Балтський фаховий педагогічний коледж», майбутнім фахівцям було запропоновано до вивчення дисципліну «Ритміка», яка складається з наступних блоків: 1) теоретична частина знань про особливості роботи з дітьми на заняттях з хореографії (значення ритмічного та хореографічного виховання; засоби музичної виразності; види хореографічного мистецтва); 2) практична частина – техніка виконання та методика навчання танцювальних елементів

(музичні ігри і хореографічні вправи; загальнорозвиваючі вправи з предметами та без предметів; техніка виконання та методика навчання галопа, кроку підскоку, танцювальних фігур; техніка виконання та методика навчання маршового кроку; методика вивчення вальсу у початковій школі; методика вивчення українських танців у початковій школі; методика вивчення дитячих, казкових сюжетних хореографічних етюдів, номерів з елементами пластики); 3) самостійна творча і науково-дослідна робота студентів (підготовка власного проекту) [6].

В процесі дослідно-експериментальної роботи з підготовки студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь і навичок в учнів молодшого шкільного віку в КЗ «Балтський фаховий педагогічний коледж» ми застосовували такі види роботи, як лекції-дискусії, лекції-презентації, майстер-класи, кейс-метод, бінарні заняття, тренінги тощо.

Лекції-дискусії спрямовані на діалогічний обмін інформацією та думками з приводу історичних довідок та методичних інновацій між викладачами та студентами. Під час проведення інтегрованих занять можливо залучення фахівців з інших галузей. За допомогою лекцій-дискусій формується поняття про професійну етику, коли думка кожного учасника дискусії має право бути почутою і вона може обговорюватися, а також розширюється база знань, кругозір. Під час дискусійних обговорень студенти можуть визначити свою професійну позицію щодо майбутньої професійної діяльності, проявляється самовизначеність.

Лекції-презентації дозволяють використовувати інтерактивні засоби, що робить їх сучасними і цікавими для студентської молоді. Вони дозволяють поєднати теоретичний матеріал та практичний досвід педагога, окрім того такі лекції дуже інформативні. У більшості випадків, такі лекції-презентації стосуються поглиблення знань з однієї теми і передбачають передачу педагогічно-хореографічного досвіду, демонстрацію видатними викладачами авторських програм та методичних рекомендацій, а також власних методик викладання. Прикладом таких лекцій може бути перегляд досвіду видатних українських хореографів – Г. Чапкіса, Д. Матвієнко, М. Березовської, С. Полуніна, О. Литвинова, І. Мазур та ін.

Практичні методи: 1) багаторазове повторення хореографічних елементів; 2) технічне відпрацювання танцювальних прийомів і виконання спеціальних вправ; 3) ритмічно-рухова інтерпретація танців; 4) самостійне складання студентами хореографічних вправ, танцювальних композицій, створення хореографічних проєктів; 5) відвідування майстер-класів.

Майстер-класи з формування готовності студентів до професійної діяльності спрямовані на удосконалення педагогічної та хореографічної майстерності. Такі форми роботи можливо проводити дистанційно, із застосуванням інтерактивних засобів у форматі відео-конференції, що є дуже актуальним і зручним засобом взаємодії між учасниками освітнього процесу саме в умовах

сьогодення. Наочне бачення роботи викладача хореографії допомагає розумінню перспективи власної професійної діяльності та зросту у кар'єрі. Майстер-класи знайомлять майбутніх фахівців з основними способами професійної реалізації, а також допомагають студенту визначити умови, необхідні для саморозвитку.

Для проведення майстер-класу запрошується відомий викладач-хореограф або виконавець для передачі студентам педагогічного досвіду та виконавської майстерності. Т. Благова відзначає надзвичайну користь такого виду взаємодії викладацького складу з студентами, адже викладачі-майстри надають відомості про різні форми подачі навчального матеріалу, завдяки яким студенти можуть опанувати багатоваріантність методик проведення занять з хореографії, у процесі обговорення провести порівняльний аналіз цих методик. На основі побаченого педагогічно-хореографічного досвіду кожен учасник майстер-класу отримує можливість визначити шляхи формування власного педагогічного стилю, обрати доцільні методи викладання хореографічних дисциплін [2].

Для створення такого творчого середовища, що спонукає студентів-хореографів до постійного прояву власних творчих сил, пошуків, самовдосконалення, сприяє швидкій адаптації до самостійної професійної діяльності і дозволяє накопичувати корисний педагогічний досвід доцільно використати метод кейсів, у ході використання якого здійснюється аналітичний розбір на деталі конкретних навчальних ситуацій (case study). Отже, кейс-метод направлений на більш глибоке засвоєння знань і навичок, що потім дозволить оперативно застосовувати їх у різних ситуаціях, а також отримання досвіду в певних напрямках: – виявлення проблемної ситуації, її детальний аналіз; – пошукова робота з матеріалом – пошук шляхів вирішення проблеми; – колективний аналіз знайдених варіантів; – робота з гіпотезами і висновками; – прийняття доречних рішень; – слухання і розуміння думок інших людей – навички колективної роботи в команді.

Ми рекомендуємо застосовувати метод конкретних ситуацій (від англійського case – випадок, ситуація) – це активний колективний аналіз проблемних ситуацій. М. Кадемія зауважує, що використання методу case-study формує у студентів такі навички:

– аналітичні: студенти навчаються диференціювати інформацію, класифікувати, узагальнювати, здійснювати аналіз і синтез, мислити ясно, логічно, послідовно;

– практичні навички: студенти навчаються застосовувати реальні знання, навички, вміння в практичній діяльності. За рахунок цього відбувається адаптація студентів до подальшої самостійної роботи, адже знижується важливість і складність навчальної проблеми порівняно з реальною ситуацією; студенти можуть долати бар'єр складності через тренувальне застосування теоретичних знань [4, с. 127].

Інтерактивні методи мають бути застосовані під час навчання танцювальної діяльності. Якщо це

групова форма роботи, то загальний запал, направлений на досягнення успіху стимулює студентів до здійснення особистого вкладу в загальну справу. Студенти навчаються працювати в команді, акумулювати власні сили, прагнути досягти успіху. Це сприяє підняттю рівня внутрішньої мотивації до хореографічної діяльності.

Прикладом використання інтерактивних технологій є проведення бінарних занять. Бінарні заняття сприяють розвитку аналітичного і асоціативного мислення та розвитку здатності до проведення аналогій. Стосовно хореографії бінарні заняття допомагають створенню художньо-образної картини світу. Визначальним у проведенні бінарного заняття є детальне вивчення окремої теми з хореографії у поєднанні з двома або трьома іншими дисциплінами (наприклад, спільне проведення музики і хореографії, музики, хореографії та історії, інформатики та хореографії та ін.).

Наприклад, у сучасних умовах дистанційного навчання популярним і корисним як для викладачів, так і для студентів, є поєднання в одному занятті хореографії, музики та інформатики, під час якого усі учасники освітнього процесу навчаються як правильно створювати презентації, відео-конференції, як записувати власні відео- та аудіоматеріали, а також як використовувати додаткові інтернет-ресурси для самостійного опрацювання. Як правило, у бінарному занятті беруть участь два викладачі, які подають взаємопов'язаний навчальний матеріал, кожен зі своєї дисципліни. Це дуже зручно під час відео-конференції. Прикладами бінарних занять можуть бути: хореографія і фізична культура, адже ритміка як навчальна дисципліна має багато спільного з фізичною підготовкою, фізичною витримкою; хореографія та образотворче мистецтво як пластичне поєднання руху і живописних ліній на різного виду балетних виставах, естрадних перформансах тощо.

Одним з варіантів групової форми роботи з використання інтерактивних методів є поділ студентів на дві групи. Кожна група отримує своє завдання, наприклад, створити презентацію хореографічної композиції. Тобто це має бути спільний продукт. Тож студенти мають дійти спільного рішення, яке оптимально відображає колективний задум. Знайти відповідний матеріал (музику, елементи танців, обрати учасників композиції і розподілити між ними ролі). При цьому розподіл ролей навчає студентів критичному самоаналізу, розвиває рефлексію. Потім самостійно підготувати свій номер і презентувати його на широкий загал, приміром, під час круглого столу або конференції, які, також, можуть бути проведені за допомогою інтерактивних технологій у вигляді відео-презентації, вебінару, відео-конференції.

Творчі завдання (пізнавальні, інтегровані, дослідно-пошукові проекти) є прикладами інтерактивних вправ, що безумовно розвивають різні психічні процеси (пам'ять, уява і фантазія, збагачує асоціативні зв'язки, мислення). Крім того, така робота в групах за допомогою сучасних

технологій привчає до дисципліни, відповідальності, самостійності, творчості, але у цікавих для сучасної молоді формах роботи, адже студенти використовують гаджети залюбки.

Ми вважаємо, що тренінгові методи навчання якнайкраще сприяють підвищенню професійного рівня майбутніх хореографів, тому що обмін досвідом під наглядом освічених професіоналів та безпосереднє тренування набутих знань і навичок є дуже ефективним способом формування хореографічних умінь і навичок.

Ми акцентуємо, що хореограф повинен бути лідером з бездоганною технічною танцювальною підготовкою, великою базою теоретичних знань, набором позитивних особистісних рис, який здатен повести за собою дитячий колектив і залучити його у світ танцювального мистецтва. Викладач хореографії відзначається впевненістю, не боїться брати на себе відповідальність, заряджає всіх позитивною енергією. Якщо студент не володіє повним набором таких особистісних якостей, то він завжди може самостійно розвивати їх у собі, прагнути досягти вищого щабля професійної майстерності. А отже можна використовувати тренінги, під час яких тренер допомагає розібратися в собі, зрозуміти сутність цих якостей, створювати свій професійний стиль з використанням професійних методик [3].

Тренінги – це можливість опанувати сучасні методики і прийоми для створення хореографічних композицій самостійно. На тренінгах навчають ставити завдання танцюристам таким чином, щоби вони могли у свою чергу проявити самостійність і творчість. Також тренери надають хореографічний матеріал для постановок і допомагають розпізнати особливості танцювального таланту кожного учасника танцювального колективу. Тренери передають свій досвід формування синхронного виконання танцю в єдиному виконавському стилі.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Отже, в підготовки студентів педагогічних коледжів до формування хореографічних умінь і навичок в учнів молодшого шкільного віку ми застосували цілий ряд різноманітних видів і форм роботи з активізації внутрішньої мотивації студентів до хореографічної діяльності, підвищення власної танцювальної майстерності задля передачі хореографічного досвіду своїм вихованцям під час навчання хореографії в молодших класах закладів середньої освіти.

Результатом вивчення спеціальної варіативної навчальної дисципліни з циклу загальної підготовки «Ритміка» стало набуття студентами практичних знань з вікових особливостей формування хореографічних умінь і навичок школярів молодших класів, практичних прийомів роботи над танцювальними елементами, ритмічно-танцювальними іграми і вправами.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Агейкіна-Старченко Т. В. Експериментальна перевірка педагогічних умов підвищення кваліфікації вчителів мистецьких дисциплін у системі післядипломної освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія,*

теорія, досвід, проблеми. 2012. Вип. 29. С. 314–319. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2012_29_57

2. Благова Т. О. Особливості професійної підготовки майбутніх учителів-хореографів у системі педагогічної освіти. *Вісник Житомирського держ. ун-ту.* 2010. Вип. 50. Педагогічні науки. С. 72–76.

3. Зірка В. В., Бикова В. О. Тренінг як засіб формування конкурентоздатності майбутнього фахівця. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля.* 2015. № 2. С. 284–289.

4. Кадемія М. Ю. Використання інтерактивних технологій навчання. *Теорія і практика управління соціальними системами.* 2013. № 3. С. 125–132.

5. Мартиненко О. В. Методика хореографічної роботи з дітьми старшого дошкільного віку. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, ЛТД», 2008. 156 с.

6. Разводова М. В. Програма варіативної навчальної дисципліни з циклу загальної підготовки «Ритміка». Балта, 2022, 14 с.

REFERENCES

1. Aheykina-Starchenko, T. V. (2012). Eksperymental'na perevirka pedahohichnykh umov pidvyshchennya kvalifikatsiyi vchyteliv mystets'kykh dystsyplin u systemi pislyadyplomnoyi osvity. [Experimental verification of pedagogical conditions for improving the qualifications of teachers of art disciplines in the system of postgraduate education]. Kyiv. Vyp. 29. S. 314–319. [in Ukrainian]

2. Blahova, T. O. (2010). Osoblyvosti profesiyanoi pidhotovky maybutnikh uchyteliv-khoreohrafov u systemi pedahohichnoyi osvity. [Peculiarities of professional training of future teachers-choreographers in the pedagogical education system]. Zhytomyr. Vyp. 50. Pedahohichni nauky. S. 72–76. [in Ukrainian]

3. Zirka, V. V., Bykova, V. O. (2015). Treninh yak zasib formuvannya konkurentozdatnosti maybutn'oho fakhivtsya. [Training as a means of forming the competitiveness of the future specialist]. Dnipro. № 2. S. 284–289. [in Ukrainian]

4. Kademiya, M. YU. (2013). Vykorystannya interaktyvnykh tekhnolohiy navchannya. [Use of interactive learning technologies]. Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnymy systemamy. Kyiv. № 3. S. 125–132. [in Ukrainian]

5. Martynenko, O. V. (2008). Metodyka khoreohrafichnoyi roboty z dit'my starshoho doshkil'noho viku. [Methodology of choreographic work with children of older preschool age]. Donetsk: TOV «Juho-Vostok, LTD». 156 s. [in Ukrainian]

6. Razvodova, M. V. (2022). Prohrama variatyvnoyi navchal'noyi dystsypliny z tsyklu zahal'noyi pidhotovky «Rytmyka». [The program of a variable educational discipline from the cycle of general training «Rhythmic»]. Balta. 14 s. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

РАЗВОДОВА Марина Валеріївна – викладач хореографії, голова предметно-циклової комісії викладачів мистецтва КЗ «Балтський педагогічний фаховий коледж».

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

RAZVODOVA Maryna Valeriivna – teacher of choreography, chairman of the subject-cycle commission of art teachers of KZ «Baltic Pedagogical Professional College».

Scientific interests: professional training of future specialists in the field of choreographic art.

Стаття надійшла до редакції 18.07.2023 р.